



Herman Cornelis Juta (1843-1908) keldergraf 88, vak A

Wolkoopman en wethouder

Personalia

Geboren: 16 april 1843 te Nijmegen

Zoon van: Jacob Leendert Eduard Juta en Maria Diederika van der Feen

Gehuwd met: Aegidia Cornelis Lisman op 7 juli 1870 te Leiden

Overleden: 4 december 1908 te Leersum

Begraven: 8 december 1908 te Leiden

Samenvatting

Juta wordt in 1843 te Nijmegen geboren, waar hij ook op school gaat. Daarna volgt hij een opleiding tot zeeofficier in Den Helder. Als hij in 1869 de Leidse Aegidia Lisman ontmoet, besluit hij naar Leiden te komen, waar hij vennoot wordt in het bedrijf van zijn schoonvader. Hij wordt voor deze firma commissionair in wol. Het echtpaar Juta krijgt acht kinderen.

In 1873 komt Juta in de gemeenteraad, waarvan hij tot zijn overlijden lid van zal blijven, vanaf 1891 tevens wethouder. Hij houdt zich vooral bezig met de gemeentefinanciën.

Daarnaast bekleedt Juta vele maatschappelijke functies. Hij is een voortreffelijk bestuurder, maar wel wat afstandelijk. Zijn vrouw overlijdt in 1904. Zelf krijgt hij enkele jaren later gezondheidsproblemen en neemt daarom regelmatig wat rust. Eind 1908 overlijdt hij.



Wethouder Juta

Volledige versie

Zijn jonge jaren en beroep

Herman Cornelis Juta wordt op 16 april 1843 in Nijmegen geboren, waar zijn vader officier is. Na de lagere en middelbare school, wordt Herman aan het instituut voor de marine te Nieuwediep (tegenwoordig Den Helder) opgeleid tot zeeofficier.

Als hij net een gewaardeerd lid is van het corps officieren van de zeemacht, ontmoet hij in 1869 de Leidse Aegidia Cornelis Lisman. Herman besluit de zeevaart vaarwel te zeggen en naar Leiden te komen.

Een jaar later trouwt daar hij met Aegidia en wordt als deelgenoot opgenomen in het handelshuis Lisman en Waller, waarvan Juta in december 1876 vennoot wordt. Lange tijd vertegenwoordigt hij de firma op uitnemende wijze als commissionair in wol.

In het jaar achttien honderd Levensig den Leivenden
July des 7^{na} middags te Stree uren, zijn voor ons Ambtenaar van den
 Burgerlijken Stand der Gemeente Leiden, op het Raadhuis verschenen
 Herman Cornelis Juta, jongman, oud
 zeven en veertig jaren, zonder beuop, geboren
 te Nymegen, woneende op de Herengracht alhier
 onlangs te Loetenwaude, meerdertienjarige zoon
 van Jacob Leendert Eduard Juta, overleden,
 en van Maria Diderika van der Feen, zonder
 beuop, mede woneende aan de Herengracht,
 alhier leguunvoudige ervestemmeride. Overlag
 Jende zijne gebodde acte, de doordachuan
Leguunvouders met het Certificaat van volduening aan

N^o. 102
 April
 1873

Huwelijksakte (deel)

Het gezin

Herman krijgt met zijn vrouw Aegidia acht kinderen, één zoon en zeven dochters: Elisabeth Maria Adriana (1871-1906), Maria Diederika (1873-1878), Marius Herman Anton (1875-1969), Anna Aduarda Jacoba Wilhelmina (1877; datum overlijden onbekend), Aegidia Cornelia (1878-1954), Arnoldina Johanna (1880; datum overlijden onbekend), Hermania Cornelia (1882-1882) en Esther Maria (1886-1971).

Het gezin woont op de Herengracht, van 1871 tot 1892 op nummer 38 (nu nummer 118) en vanaf 1892 op nummer 34. De familie bezat ook een buitenhuis bij de Schelpenkade met daaromheen een stuk grond. Na de dood van zijn vrouw in 1904 verkoopt Juta dit buitenhuis. Het huis wordt in 1906 afgebroken en op deze plaats komt woningbouw. Herman Juta koopt in Leersum, op de Utrechtse heuvelrug, een andere buitenhuis.



Leiden Vreewijk
 Schelpenkade Buitenhuis afgebroken in 1906.

Het buitenhuis bij de Schelpenkade

Publieke functies

De kwaliteiten van Juta blijven niet onopgemerkt en in 1873 wordt hij gevraagd om gemeenteraadslid te worden. Vijfendertigjaar lang, tot zijn dood in 1908, zal hij er zitting in hebben. Hij treedt vooral op de voorgrond bij financiële aangelegenheden. In 1886 wordt hij voorzitter van de commissie van financiën en in 1891 wethouder van financiën. Ook deze laatste functie blijft Juta tot zijn overlijden uitoefenen.

In 1894 wordt hij voorzitter van de commissie voor de Stedelijke Gasfabriek, waar hij een groot aandeel heeft in de oplossing van het vraagstuk om bij lage gasprijzen toch een hoog winstcijfer te behalen. Juta wordt, zowel door zijn liberale partijgenoten als door zijn politieke tegenstanders, geprezen voor de voortreffelijke wijze waarop hij de gemeentefinanciën beheert. Dat vertrouwen komt hem goed van pas bij zijn plan om een elektrische centrale te stichten. Er is scepsis, maar men geeft hem het voordeel van de twijfel. Juta is tevens lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland (1897-1903).



Het college van burgemeester Was en de vier wethouders met in het midden Juta (ca. 1900)

Als burgemeester Was in 1903 vanwege gezondheidsredenen deze functie niet meer kan vervullen, is Herman Juta als oudste wethouder de aangewezen persoon om hem te vervangen. Hij doet dat voortreffelijk en wordt daarvoor onderscheiden met de benoeming tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Maatschappelijke functies

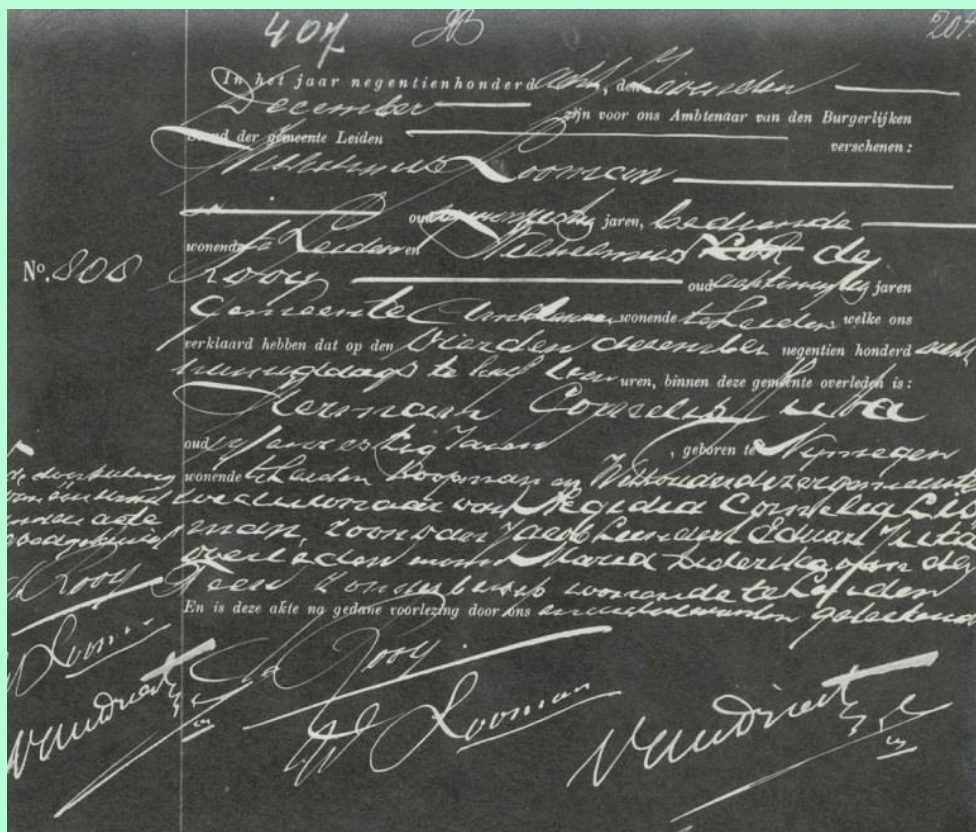
Herman Juta is betrokken bij een aantal maatschappelijke organisaties: bijna teveel om op te sommen. We maken een keuze:

- Voorzitter Stedelijke Werkinrichting;
- Voorzitter Kamer van Koophandel;
- Regent van het Armen Mannen- en Vrouwenhuis Herengracht;
- Regent Brouckhovenhofje, Sint Janshofje, Stevenshofje en Van Assendelftshofje;
- Penningmeester Leidsche Maatschappij van Weldadigheid;
- Penningmeester Sociëteit Amicitia;
- Lid Plaatselijke Schoolcommissie;
- Lid commissie van toezicht Kweekschool voor Zeevaart.

Zijn persoon en zijn overlijden

Juta is een man met gematigde vrijzinnige beginselen en met een strenge discipline. Hij is een goed en zeer ijverig stadsbestuurder. Juta is wat afstandelijk, maar voor intimi heeft hij een warm hart en een luisterend oor.

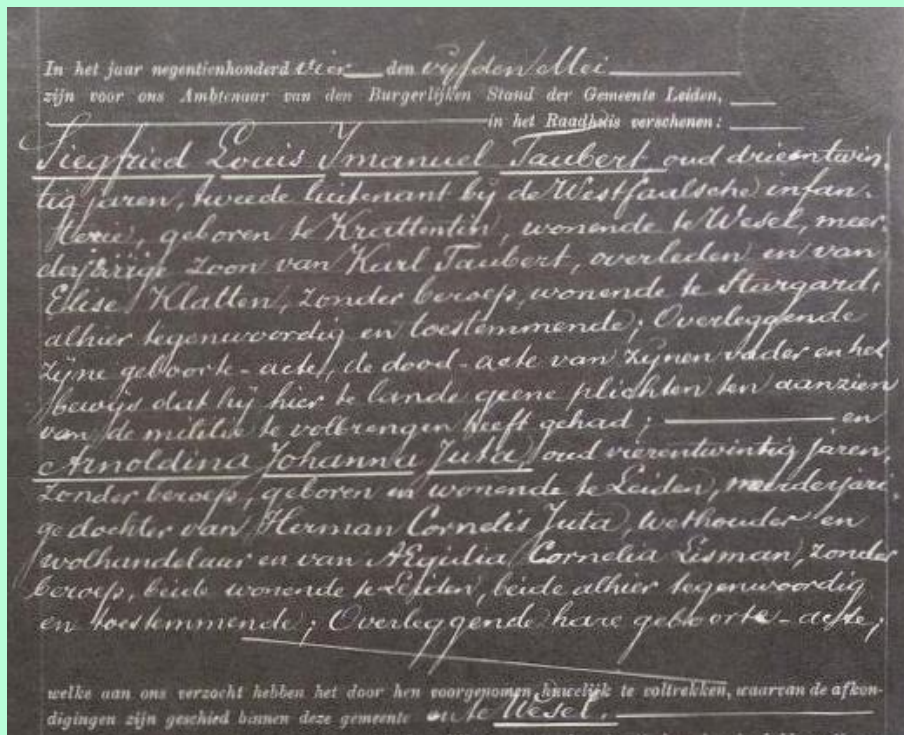
Zijn gezondheid gaat de laatste jaren achteruit, wat hem af en toe problemen geeft om zijn veelomvattende taken te kunnen volbrengen. Hij stoot daarom enkele taken af. Ook zoekt hij regelmatig korte tijd rust in zijn buitenhuis in het lieflijke Leersum. Daar wordt Juta in november 1908 ernstig ziek en komt hij na een tiental dagen op 4 december te overlijden. Drie dagen later wordt hij begraven op de dodenakker aan de Groenesteeg, waar de spreker aan zijn graf onder andere zegt: "Streng waart gij, voor anderen zoo goed als voor uzelf, doch nimmer waart gij onrechtvaardig".



Overlijdensakte

Een apart verhaal

Juta's dochter Arnoldina Johanna huwde in 1904 te Leiden met de Duitse militair Siegfried Taubert (1880-1946). Het echtpaar ging in Duitsland wonen en kreeg drie kinderen: twee dochters en een zoon.



Huwelijksakte Siegfried Taubert en Arnoldina Juta

Siegfried vocht als militair van het Duitse leger mee in de Eerste Wereldoorlog. Na de oorlog verliet hij het leger, maar in 1931 sloot hij zich aan bij de NSDAP en werd hij lid van de SS. In de Tweede Wereldoorlog was hij SS-Obergruppenführer en generaal van de Waffen-SS. Vlak voor het einde van de oorlog vluchtte hij naar Schleswig-Holstein, waar hij in 1946 te Kiel overleed. Hoe het zijn vrouw Arnoldina na de oorlog is vergaan is onbekend.

Ilse, de oudste dochter van Siegfried en Arnoldina en geboren in 1905 huwde eveneens een Duitse militair, de fysicus Ernst-Robert Grawitz (1899-1945). Deze werkte als SS-Obergruppenführer prof.dr. Ernst-Robert Grawitz tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit de Hitlerbunker aan diverse medische projecten.

Een van zijn doelen was om de 'perverse wereld van homo-seksualiteit uit te roeien'. Hiervoor voerde hij experimenten uit in concentratiekampen. Daarnaast was hij ook betrokken bij het 'euthanasie' programma om fysisch gehandicapten, in het bijzonder kinderen, van het leven te beroven.

Toen het Sovjet leger Berlijn naderde, pleegde hij met zijn hele familie op 24 april 1945 zelfmoord in hun huis te Babelsberg.



Arnoldina met haar dochter Ilse

Bronnen

Boon, J.: Privé-correspondentie.

Kokxhoorn, G.H.: *Herman Cornelis Juta*, Leids Jaarboekje 1910.

Moerman, I.W.L.: *Groenesteeg - Een historische begraafplaats in Leiden*, Stichting tot instandhouding begraafplaats Groenesteeg Leiden, 2000, ISBN 90-9014130-8.

[https://de.wikipedia.org/wiki/Siegfried_Taubert_\(SS-Mitglied\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Siegfried_Taubert_(SS-Mitglied))

https://en.wikipedia.org/wiki/Ernst-Robert_Grawitz

Auteur

Lodewijk Kallenberg (februari 2017)